

XVI Międzynarodowy Kongres Prawa Kanonicznego w stulecie ogłoszenia Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 roku *Prawo kanoniczne a kultury prawne*

Z okazji setnej rocznicy promulgacji pierwszego Kodeksu Prawa Kanonicznego, w dniach 4-7 października b.r. odbył się w Rzymie – pod patronatem Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych – XVI Międzynarodowy Kongres Prawa Kanonicznego, zorganizowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Promowania Studiów Prawa Kanonicznego (*Consociatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo*). Tematykę kongresu, w którym uczestniczyło ponad 500. kanonistów (w tym co najmniej jedna trzecia świeckich), określało hasło „Prawo kanoniczne a kultury prawne”.

Otwarcia obrad, które odbywały się w auli głównej Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego (jedynie sesja V miała miejsce w auli Papieskiego Uniwersytetu Św. Krzyża), dokonali: kard. Pietro Parolin, sekretarz stanu Jego Świątobliwości, kard. Francesco Coccopalmerio, przewodniczący Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych oraz ks. prof. Luis Navarro, prezydent wymienionego Stowarzyszenia. Natomiast słowo powitania uczestników wypowiedział bp Enrico Dal Covolo, rektor Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego. W okolicznościowym liście przesłanym do uczestników kongresu papież Franciszek m.in. przypomniał słowa Benedykta XVI zawarte w liście do seminarzystów (z 18.10.2010 roku), iż „prawo stanowi warunek miłości”, dodając od siebie, że „nie ma miłości bez sprawiedliwości”. Przywołał również stwierdzenie Jana Pawła II pochodzące z konstytucji apostoelskiej *Sacrae disciplinae leges* (promulgującej KPK z 1983 roku), w myśl którego kodyfikacja ta jest owocem wielkiego wysiłku w dokonaniu „przełożenia” na język kanonistyczny eklezjologii Soboru Watykańskiego II.

W ramach ośmiu sesji kongresowych wygłoszono ponad 40 referatów poświęconych wielorakiej problematyce prawa kanonicznego w kontekście kultur prawnych. Poza charakterystyką kodyfikacji Pio-Benedyktyńskiej z 1917 roku w różnych aspektach, uczestnicy tego spotkania naukowego mogli wysłuchać wielu przedłożeń, m.in. na temat dialogu prawa kanonicznego z prawem rzymskim i prawem germańskim, „internacjonalizacji” prawa kanonicznego (prawo kanoniczne i geneza *civil law* i *common law*), relacji Kodeksu Prawa Kanonicznego do ówczesnych kodyfikacji europejskich, wieloaspektowej oceny tegoż Kodeksu, specyfiki prawa kanonicznego, związku tego prawa z teologią, kodyfikacji prawa katolickich Kościołów

Wschodnich, relacji kultury kanonicznej do innych kultur prawnych (prawosławnej, anglikańskiej, protestanckiej, żydowskiej, islamskiej, hinduskiej, japońskiej, chińskiej, afrykańskiej, latynoamerykańskiej) czy do systemu prawa międzynarodowego i systemów prawnych *common law*. Przedmiotem wystąpień referentów były również takie zagadnienia, jak: historia Kodeksu z 1917 roku, relacje prawa powszechnego i partykularnego w Kościele, Kodeks z 1917 roku a prawo dawne. Nie zabrakło również referatów poświęconych problematyce prawnokanonicznej w obszarze małżeństwa i rodziny w perspektywie sprawiedliwości i miłosierdzia, roli posługi nauczania we wspólnocie kościelnej, wykonywaniu misji Kościoła w kontekście sekularyzacji, kanonicznemu prawu karnemu w porównaniu z prawem karnym świeckim. Szereg kwestii stało się przedmiotem dyskusji, niejednokrotnie wzbogacających przedłożenia referentów.

W XVI Międzynarodowym Kongresie Prawa Kanonicznego uczestniczyło 15. kanonistów z Polski (z UP JP II, KUL JP II i UKSW). Wśród referentów (prezentujących swoje przedłożenia w grupach) znaleźli się m.in. ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski i ks. dr Jan Dohnalik (obydwaj z UKSW). Poza wymienionymi, z Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW w kongresie uczestniczyli ponadto: ks. prof. dr hab. Ginter Dzierżon, ks. prof. UKSW dr hab. Arkadiusz Domaszek, ks. dr Tomasz Białoobrzeski oraz jeden doktorant i czterech studentów.

Zwieńczeniem czterodniowych pracowitych obrad kongresowych była uroczysta Msza św. koncelebrowana w monumentalnym, wzniesionym w połowie XVII wieku kościele jezuitów Sant' Ignazio Loyola przy via Caravita. Przewodniczył jej i homilię wygłosił bp Juan Ignazio Arrieta, sekretarz Papieskiej Rady ds. Tekstów Prawnych.

Wolno wyrazić przekonanie, że kolejny, XVI Międzynarodowy Kongres Prawa Kanonicznego (odbywają się one regularnie co trzy lata w różnych ośrodkach akademickich), który przypadł w stulecie ogłoszenia przez Benedykta XV pierwszego Kodeksu Prawa Kanonicznego, nie tylko stworzył dobrą okazję do pochylenia się nad tą kodyfikacją i jej wpływem na życie Kościoła, lecz także znacząco przyczynił się do spojrzenia na system prawa kanonicznego w kontekście innych, wielorakich kultur prawnych.

ks. Wojciech Góralski
Wydział Prawa Kanonicznego UKSW